

Mera liv till investeringar

Resultat från föreningsbesöken

Minna Boström & Sara Söderlund
30. augusti 2020

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning	Error! Bookmark not defined.
Bakgrund	1
Ungdomslokalen Furulund	2
Dragsfjärds ungdomsförening rf.....	2
Utescen i Västanfjärd	3
Västanfjärds byaråd.....	3
Nötö brygga.....	4
Nötö hembygdsförening rf	4
Kirjais lekpark, Kirjais kvarn och Port Kirjais.....	5
Kirjais och sommaröbygdens utveckling rf.....	5
Korpo i sikte	6
Korpo Hembygdsförening rf	6
Klubbrummet i Näsby	7
Pensionärsbostadsföreningen i Houtskär.....	7
Houtskärs minigolfbana	9
Pro Houtskär rf	9
Båtbyggeriet	10
Houtskärs kulturgille	10
Renovering av Dalaskog	11
De Ungas Vänner på Ålön.....	11
Vindmølla till självlysande Keistiö	12
Keistiö byalag.....	12
Kylän yhteisen venelaiturin rakentaminen	13
Näsetin kyläyhdistys.....	13
Hundparken i Gustavs	13
Saariston koirakamut ry.....	13

Bakgrund

I projektet Mera liv till investeringar, har I samma båt – samassa veneessä rf ry inventerat ca 10 projekt där man gjort allmännyttiga investeringar under de 10 senaste åren. Projektet har finansierats från I samma båt – samassa veneessä rf ry:s egna finansieringsram (70%), och den privata delen har finansierats av Svenska kulturfonden (30%).

Projektets målsättning har varit att inventera investeringarnas användningsgrad, hur man har gjort med underhållet, hur föreningen ser på framtiden, och fråga efter konkreta tips som föreningarna kan dela med sig till nya sökande. I projektet har det även gjorts en instruktionsvideo för dem som planerar söka finansiering för allmännyttiga investeringar via Leader. Videon hittas på hemsidan www.sameboat.fi.

Ungdomslokalen Furulund

Dragsfjärds ungdomsförening rf

Deltagare: Johan Kinos, Stig Söderström (ordf.), Dragsfjärds ungdomsförening rf, Tove Salovaara, Åbolands ungdomsförbund rf, Minna Boström (I samma båt – samassa veneessä rf ry)

Dragsfjärds ungdomsförening har ett föreningshus, Furulund. Föreningen har långa anor, den grundades redan 1897. Den första samlingslokalen byggdes sedan redan 1903. En ny byggnad byggdes senare invid den gamla och invigdes 1962. Platsen har genom tiderna haft en central roll i samhället, och fungerat som plats för många olika aktiviteter som t.ex. skola, kultur, dans, motion mm.

Föreningen har aktivt underhållit ungdomslokalen. Föreningen har haft Leaderprojekt där man renoverat inomhus dvs nya golv, wc-utrymmen mm. Med andra fondbidrag har man renoverat bl.a. alla fönster och det senaste projektet har varit att installera en jordvärmepump för att få ner energikostnaderna (Leaderfinansiering). En aktiv förening är en förutsättning för att genomföra så stora projekt. Furulund används flitigt och för mångsidig verksamhet, allt från hantverk, ungdomsverksamhet och danser. Föreningen har en 5års underhållsplan som de uppdaterar.

Utescen i Västankfjärd

Västankfjärd byråd

Deltagare: Max Andersson, Gunnevi Westerlund, Kaj Haga, Marjatta Karikoski, Bo Vilander, Joonathan Stenwall (Egentliga Finlands byar rf), Minna Boström (I samma båt-samassa veneessä rf ry)

I projektet Kalkholmens ruiner har Västankfjärd byråd byggt en utomhusscen på Kalkholmens udde i Västankfjärd. Scenen invigdes 8.6.2017. Föreningen har beräknat med ett besökarantal på ca 1500-2000/år. Verksamheten består i huvudsak av föreställningar (teater, musik, dans), men man har även ordnat annan verksamhet på eller vid scenen, t.ex. gymnastiktimmar och julmarknad. Julmarknaden som hålls kvällstid mitt i den mörkaste tiden, har blivit ett populärt återkommande evenemang. Då projektet genomfördes utfördes en stor del av arbetet som talkotimmar. Bygget har gjorts så att behovet av underhåll är litet. Man har använt traditionella metoder, och nästa underhållsbehov är eventuellt lite mer rödmylla på väggarna om några år. Föreningen har en aktiv styrelse och har haft tidigare Leader-projekt (Västankfjärd i tiden 2012-, utvecklingsprojekt), samt har idéer om nya projekt i framtiden. Föreningen anser att området på Kalkholmen har stora utvecklingspotential, att Kalkholmen är en pärla i Västankfjärd. Det finns också bra med parkeringsplatser vid området, något som ibland kan vara problem när nya investeringar gjorts. Föreningen kan anses ha mycket goda förutsättningar att förvalta investeringen även i framtiden.

Nötö brygga

Nötö hembygdsförening rf

E-postkorrespondens + telefon, Niclas Nylund, ordf. Nötö hembygdsförening rf

Hur bedömer ni att nyttjandet/nyttjandegraden av investeringen varit?

Nyttjandegraden av bryggan har varit stor, speciellt under sommarmånaderna. Bryggan har hjälpt till att få mera bryggplats som har klart saknas på Nötö. Den nya bryggan är snygg och ändamålsenligt och har flytt sin plats som allmännyttig brygga för hela Nötö samt Nötös gäster

Har ni en underhållsplan för investeringen eller har ni på något sätt diskuterat hur ni tänkt sköta underhållet i framtiden?

Bryggan är en kistbrygga som är byggd för att hålla. Detta speciellt för att minska behovet av underhåll. Vi håller koll på dess kondition varje år och fixar till eventuella små slitage med talkokraft

Kan eller har investeringen bidragit till ytterligare tankar om utveckling? Har styrelsen/föreningen förmåga att arbeta med planering på långsikt?

Investeringen har redan startat en process om en ytterligare investering i form av ett nytt servicehus på Nötö. Servicehuset skulle placeras på samma tomt som Nötö Hembygdsgård (Nötö Gamla skola) och kunna bidra med behövliga tvätt och WC utrymmen, så att skolan kunde ha en bättre utnyttjningsgrad under andra tider än på sommaren. Dessutom är servicehuset öppet för alla som vill tvätta sig och gå i bastun.

Bryggans byggprojekt var ett stort projekt för föreningen men vi lärde oss många värdefulla saker och tycker att vi kan sköta också nästa projekt bra. Det är viktigt att det finns ett team inom föreningen som sköter ett sådant byggnadsprojekt. En som sköter om Leader kommunikationen och Hyrrä-ansökningssystemet, en som sköter om betalningarna till byggnadsföretaget, övervakningen av pengatrafiken i helhet, diskussionen med finansiärer samt en person som sköter den praktiska kontakten till byggnadsföretaget.

Kirjais lekpark, Kirjais kvarn och Port Kirjais

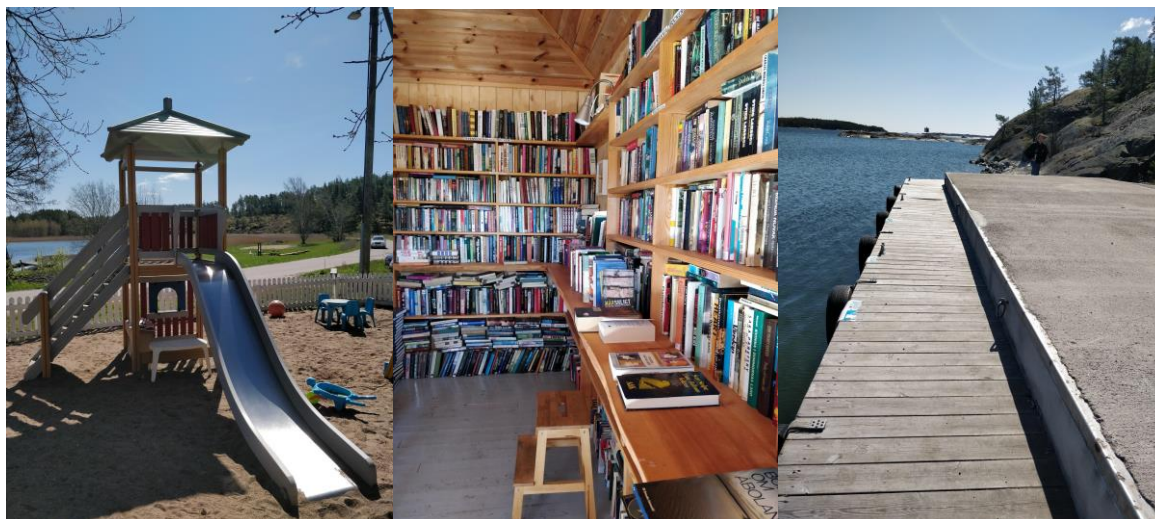
Kirjais och sommaröbygdens utveckling rf

Närvarande: Pär Mickos (ordf.), Lotta Hjellman, Camilla Grönqvist och Sara Söderlund (I samma båt-samassa veneessä rf ry)

Kirjais och Sommaröbygdens utveckling rf är en mycket aktiv förening. Istället för att uppbära en medlemsavgift deltar medlemmarna i olika talko eller hjälper till på andra sätt. Det största evenemanget är auktionen som ordnas varje år med ca 2000 deltagare, en omsättning på ca. 20 000€ och med ca 50 frivilligarbetare. Föreningen startade då de lokala kände ett behov av en asfalterad väg till Kirjais och består av fast befolkning, fritidsboende och företagare som alla vill jobba för att utveckla bygden.

Kirjais och Sommaröbygdens utveckling rf har under de senaste åren sökt Leader-finansiering för tre olika projekt:

1. Kirjais lekpark -09
2. Kirjais kvarn -11
3. Port Kirjais -16

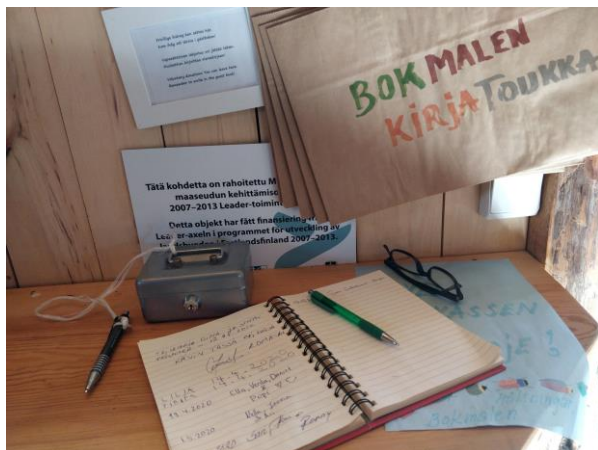

Föreningen anser att alla tre investeringar har varit mycket populära och nyttjandegraden är hög. Kvarnen med ett självservice-bibliotek har varit extra populär på senaste tiden då biblioteken har hållits stängda och många kommer till Kirjais enkom för att besöka Kvarnen.

Lekparken i byn används flitigt av de lokala under vinterhalvåret och fylls av sommargäster och turister sommartid. Små reparationsarbeten och uppdateringar har gjorts under förra sommaren 2019.

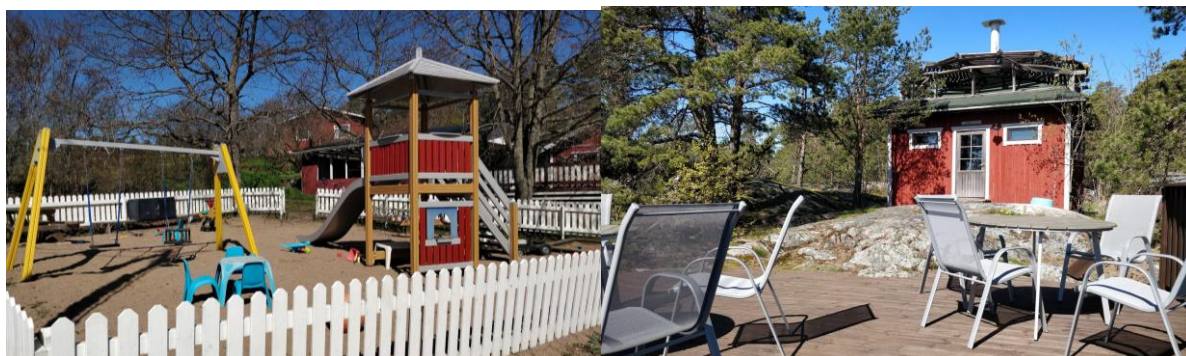
Port Kirjais är en förstärkt kajplats som ger möjlighet att köra tunga fordon ända fram till kajkanten och används flitigt av skärgårdsbor.

Lekparken och Kvarnen underhålls på vårtalkot som ordnas varje vår. Man fixar blommor, krattar, målar och gör eventuella underhåll efter behov. De båda investeringarna finns med i föreningens årliga talkoschema. Några av de som använder sig av kajen i Kirjais port har som uppgift att hålla koll på eventuellt behov av underhåll men Pär konstaterar att det nog kunde vara bra att ha en fackman inom föreningen som skulle ha ansvar för att kajkanten hålls säker. Inom Kirjais är talkoandan stor och mycket sköts genom personliga initiativ.

Utveckling är mycket viktigt inom föreningen och nya idéer kommer hela tiden, nästan för mycket. Kirjais och Sommaröbygdens utveckling rf är en mycket livskraftig förening som planerar större projekt på lång sikt men som ibland även endast fokuserar på det närmaste året. Investeringen för lekparken har väckt vidare funderingar på någon aktivitet för barn och unga, t.ex. planeras en naturstig för de barn som börjar bli för gamla för det som lekparken har att erbjuda. Biblioteksfunktionen i Kvarnen fungerar bra men själva byggnaden kommer snart att behöva renoveras. Kajen är byggd för att hålla och fungera. För tillfället satsar föreningen mera på att underhålla de redan befintliga investeringarna än att utveckla dem.

Som tips till andra föreningar som vill söka finansiering för något projekt vill Kirjaisborna säga att det lönar sig att ha aktiva styrelsemedlemmar och involverade medlemmar. Med bra byastämning kan det mesta skötas på talkraft och med god vilja. Det lönar sig även att ha en grupp med människor som alla är bra på lite olika saker.

Korpo i sikte

Korpo Hembygdsförening rf

Närvarande: Siv Wikström (ordf.) och Sara Söderlund (I samma båt- samassa veneessä rf ry)

Korpo Hembygdsförening har varit verksamma med många olika projekt genom åren och 2011-2012 fick de Leader-finansiering för projektet Korpo i sikte. Projektet kom till då det fanns ett behov av att bygga ett utrymme vid Verkan och för att rädda museiföremål. Resultatet var Skärismuseet som upprättades vid gästhamn Verkan 2012.

Museet har varit öppet varje dag under sommarmånaderna och helgerna i september. Museet har alltid en guide, senaste åren Torgils Bäckman, på plats. Museet var mycket populärt i början och lockade bra

med besökare. Efter något år avtog strömmen av besökare en del, detta troligtvis då föreningen saknade möjlighet att göra större marknadsföringskampanjer för museet.

Föreningens styrelse har haft huvudansvaret för underhåll medan den anställda guiden har skött om dagliga kontroller.

Sommaren 2020 är sista sommaren som Skärismuseet kommer att husera i utrymmen vid gästhamn Verkan då deras hyreskontrakt har sagts upp från och med september. Föreningen saknar för tillfället penningmedel att upprätta museet någon annanstans så museiföremålen kommer delvis gå till inredning, till hembygdsmuseet och stoppas undan i lager. Föreningen kommer nu att satsa desto mera på hembygdsmuseet och funderar på möjliga projekt där som kunde skapa mera attraktionskraft och synlighet för museet. För tillfället håller föreningen på att utveckla en kort naturstig i samband med museet, fornminnen görs synliga och en brygga planeras till stranden.

Klubbrummet i Näsby

Pensionärsbostadsföreningen i Houtskär

Närvarande: Carl-Gustav Öhman och Sara Söderlund (I samma båt – samassa veneessä rf ry)

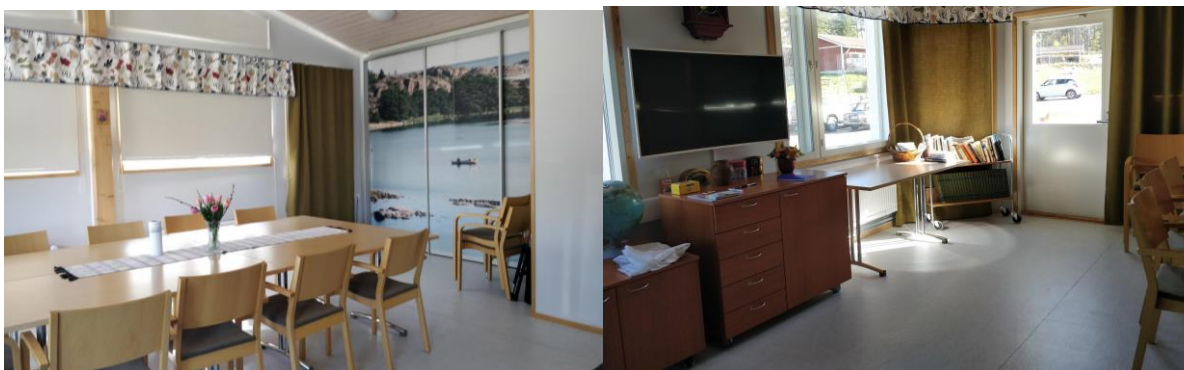
Pensionärsbostadsföreningen i Houtskär fick 2016 Leader-finansiering för att bygga ett nytt klubbrum vid Fridhemsområdet i Näsby. Behovet av ett nytt klubbrum uppstod då Pargas stad, i samband med byggandet av en ny hälsocentral, rev det gamla väl använda klubbrummet och inte hade som avsikt att uppföra ett nytt. Den finansiering som föreningen fick från Leader användes tillsammans med ett arv till att bygga själva skalet till Klubbrummet, inventarierna har de införskaffat med egen finansiering.

Klubbrummet är välanvänt av bl.a. pensionärsklubben och för hobbyverksamhet 1-2 gånger per vecka. Det bakas, spelas bingo, föreläsningar, hantverk och mycket annan verksamhet. Under 2019 var det sammanlagt 152 bokförda samlingar i klubbrummet. Då Pargas stad inte erbjuder några mötesutrymmen i Houtskär blir det ett tryck på klubbrummet och då det har full konferensutrustning har det blivit en populär möteslokal. För tillfället tar föreningen ingen hyra för användning av lokalen vilket i det långa loppet kan leda till ekonomiska svårigheter att upprätthålla utrymmet.

Underhållet sker på talkoarbete och föreningen har en utsedd fastighetsgrupp som sköter den delen. De senaste åren har föreningen satsat stort på att förnya rör, el och fibernätverk i pensionärsbostäderna vilka har krävt stora ekonomiska insatser. Det kommer även i framtiden att finnas stora renoveringar som måste göras och i något skede kommer det nog att vara nödvändigt för föreningen att söka finansieringsstöd för dessa. Föreningen drömmer om att bygga ut, kanske upprätta ett snickeri.

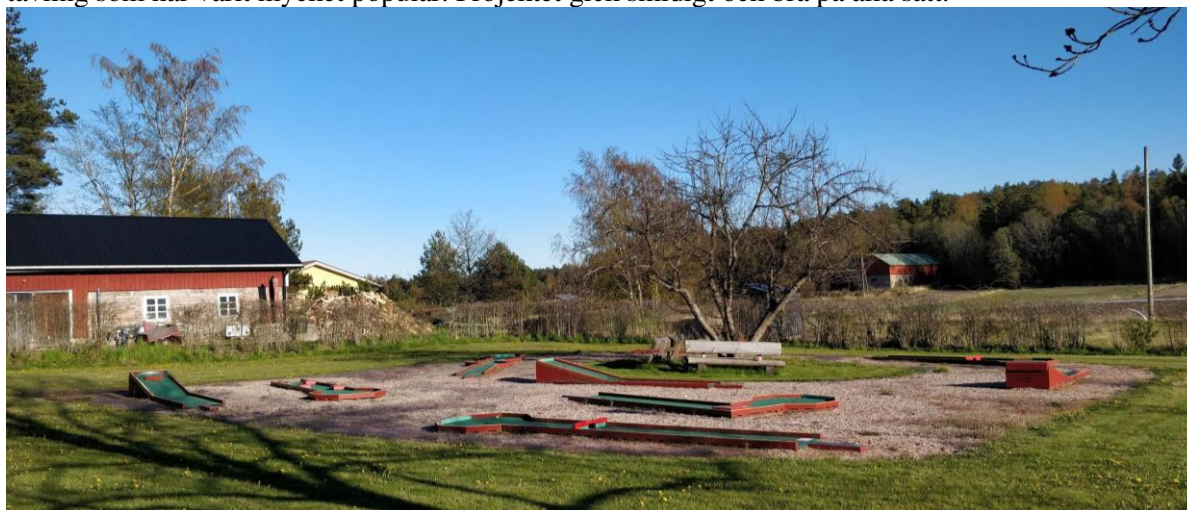

Houtskärs minigolfbana

Pro Houtskär rf

Närvarande: Päivi Kuntze (ordf.) och Sara Söderlund (I samma båt-samassa veneessä rf ry)

Föreningen Pro Houtskär fick 2012-2013 understöd för att upprätta en minigolfbana invid torget i Näsby. Minigolfsen är öppen sommartid, parallellt med restaurang Skagens öppetider, och har varit mycket populär och välanvänd. I samband med Houtskärsdagarna brukar det ordnas en minigolf-tävling som har varit mycket populär. Projektet gick smidigt och bra på alla sätt.

De senaste åren har föreningen satsat mycket på potatis-boken som nyligen kom ut och har inte haft så mycket tid att satsa på underhåll av minigolfsen men kommer denna sommar att göra ett ordentligt ingrepp för att upprätthålla en bra kvalitet på banorna. Varje år kollas minigolfsbanan före säsongen sätter igång och kritiska problem fixas så fort som möjligt.

För tillfället är föreningen aktiv med att ge ut en större bilaga av Houtskärs NYTT och planerar även göra ett julnummer. De har även nyligen lyckats samla ihop pengar för att köpa hem en av de ejdrarna som tidigare guppade omkring i Aura å i Åbo. När det kommer till framtidsinvesteringar i föreningen går det mycket hand i hand med vilket öde torget i Houtskär får. Föreningen äger alla torgbord och torggillet är från och med 2020 en del av Pro Houtskär. Föreningen är orolig för föreningens åldersstruktur, och saknar yngre aktiva, samt hoppas på en livligare torgverksamhet.

Båtbyggeriet

Houtskärs kulturgille

Houtskärs kulturgille har redan länge byggt och restaurerat båtar på många olika ställen i Houtskär. År 2008 blev föreningen utan ett snickeri och bestämde sig då för att söka Leader-finansiering för att kunna bygga ett nytt och då blev Båtbyggeriet vid båtmuseet till.

Under åren har det byggts och restaurerats många båtar i båtbyggeriet och det ordnas båtbyggarkurser via medborgarinstitut Kombi under läsåret. Under sommarmånaderna används lokalerna som en förlängning till båtmuseet. För det mesta renoveras gamla båtar men även nya byggs, ofta sådana historiska båtmodeller som inte längre finns eller byggs. Kulturen kring allmogebåtar är stark i Houtskär och det är ofta Houtskärs allmogeseglares båtar som restaureras.

Underhållet på båtbyggeriet sker på talkokraft. Nästa projekt som föreningen funderar på är ett nytt hus för museiföremål som behöver förvaras någonstans varmt.

Renovering av Dalaskog

De Ungas Vänner på Ålön

DUV Ålön fick 2010 Leader-finansiering för att renovera festlokalen Dalaskog. I Dalaskog är det program så gott som varje vecka. Det ordnas bingoverksamhet, dans 2 gånger i året, myskvällar, kurser och motion. Motionstimmar ordnas varje vecka och bingo en gång i månaden. I Dalaskog finns det även en bastu.

DUV Ålön har även hand om en fotbollsplan, ordnar ishallsturer och har gymnastikturer i PIF-center. Sommartid bokas lokalen mycket för bröllop, fester och eventuella övernatningar för föreningar. Nyttjandegraden har definitivt ökat sedan renoveringen och nu hittar även personer utanför Pargas hit och bokar för fester med mera.

Underhållet av fastigheten sköts på talkokraft och föreningen ordnar en storstädning varje år. Föreningen har även gjort en lista på saker som måste fixas varje år som prickas av efterhand som saker blir gjorda. Tidigare år har föreningen, med hjälp av andelsbankens sommarjobbsstöd, kunnat anställa en sommarhjälp som sköter om en del av underhållet på gården eller huset.

De närmaste åren kommer det att behövas mindre renoveringar på huset men för tillfället finns det inga planer på något större projekt kring det. Föreningen har tillgång till strand några tiotal meter från Dalaskog och funderingar kring vad som kunde utvecklas där finns. Den mest relevanta investeringen för tillfället skulle vara att förse Dalaskog med solpaneler som i alla fall kunde täcka uppvärmningskostnaderna. Pengar för underhåll efterlyses också.

Som tips till andra föreningar som planerar söka Leader-finansiering är att ha en driftig ordförande och styrelse med fullt engagemang. Desto större summor det handlar om som söks desto större är kraven och ansvaret. Byggerfarenhet inom styrelsen eller bland medlemmarna är även att rekommendera och det är till fördel att ha en styrelse där medlemmarna har varierande kunskap.

Föreningen efterlyser även hjälp med byggande, eventuellt någon skolning inom grunderna i byggande eller fastighetsskötsel som skulle finansieras av Leader.

Vindmölla till självlysande Keistiö

Keistiö byalag

E-post korrespondens med ordförande Leif Jensen

Berätta kort om projektet, hur det genomfördes och vad allt som gjordes.

Det mesta som vi kunde göra utan behörighet gjordes på talkoarbete.

Hur bedömer ni att nyttjandet/nyttjandegraden av investeringen varit?

Möllan har producerat ca 3000-4000 kwh/år och har varit avstängd sommarmånaderna då vi ej behövt vägbelysning, ej heller värme till skolan.

Har ni en underhållsplan för investeringen eller har ni på något sätt diskuterat hur ni tänkt sköta underhållet i framtiden? Hur finansierar ni underhållet?

Underhållet har skötts så att möllan tagits ner en gång i året och inspekterats samt smörjts i enlighet med instruktionerna. Allt detta har gjorts på talko förstås samt dokumenterats. Detta kommer att fortsätta.

Kan eller har investeringen bidragit till ytterligare tankar om utveckling? Har styrelsen/föreningen förmåga att arbeta med planering på lång sikt?

Vi har inte några tankar på ytterligare utveckling av detta projekt. Byalaget planerar nog det mesta både kort- och långsiktigt så långt det går.

Sammandrag av detta projekt är att möllan efter att vi bytt ut väglamporna till LED, ger oss ungefär den energi som lamporna behöver för att vara igång under sept-maj, från skymningen till 23.00 och från 06.00 till gryningen. Vi är nöjda med utfallet för projektet ty elkostnaderna är vår största utgiftspost. Vi har förstås också möllan försäkrad ifall något tokigt skulle hända.

Kylän yhteisen venelaiturin rakentaminen

(Byggandet av byns gemensamma båtbygga)

Näsetin kyläyhdistys

E-post korrespondens med ordförande Jyry Tuominen

Berätta kort om projektet. Vad har gjort? Hur gick projektet?

Det var ett allmännyttigt projekt som i praktiken innebar byggandet av en gemensam båtbygga i byn. Platsen för piren erhöles genom att hyra en strandfastighet från Pargas stad. För hela projektet inrättades Näsetin kyläyhdistys så att saken skulle hanteras av en juridiskt behörig förening från vår sida. Hela projektet genomfördes som talkoarbete och bryggstillbehören köptes. Personligen, som ordförande för föreningen, var jag tvungen att hantera alla pappersarbete som var ganska kämpigt. Personal från I Samma båt – samassa veneessä rf ry hjälpte mycket med papperskriget. Sammanfattningsvis var projektet en stor framgång.

Hur skulle ni bedöma nyttjandegraden av investeringen?

Bryggans utnyttjandegrad varierar mellan 87% och 100% per år.

Hur sköter ni underhållet av investeringen? Har föreningen en underhållsplan?

Underhållet och upprätthållandet av bryggan finansieras med inkomster från byaföreningens medlemsavgifter och de årliga avgifterna för bryggplatserna.

Kan projektet leda till nya investeringar? Har projektet skapat nya planer eller drömmar? Kan föreningen planera på lång sikt?

Vi har inte planerat några uppföljningsprojekt för tillfället.

Hundparken i Gustavs

Saariston koirakamut ry

E-postkorrespondens med sekreterare Kirsti Salminen

Saariston koirakamu ry grundades den 29.9.2017. Föreningen har för tillfället 30 medlemmar och 6 familjemedlemmar. Styrelsen är mycket aktiv, samarbetsvillig och entusiastisk. Det har organiserat bla. en brainstormingdag samt ett husdjursloppis. Föreningen grundades i syfte att bygga en hundpark till Gustavs. Ett hyresavtal tecknades med Gustavs kommun för ett område på cirka 1000 m² för byggande och användning av en hundpark. Projektet avslutades 2018.

Hundparken har en mycket bra belägningsgrad. Eftersom det fanns ett klart behov av parken i Gustavs, har hundfamiljer använt parken flitigt. Parken har en bred användarbas. Förutom Gustavsbor är det semesterfirare, enstaka turister och personer från grannkommunerna som besöker parken med sina hundar. Parken är värd för regelbundna hundträffar tre gånger i veckan och föreningen är aktiv inom andra evenemang.

En årsrapport och en handlingsplan utarbetas för att stödja verksamheten. Föreningens ekonomi styrs av medlemsavgifter, bidrag och donationer. Styrelsen har kommit överens om praktiska

underhållsuppgifter, arbete och tömningsskift för avfallsbehållare. Vår- och hösttalko hålls regelbundet, styrelseledamöterna har det främsta ansvaret för underhåll och andra medlemmar bistår vid behov. Målet är att utföra det vanliga reparations-, underhålls- och renoveringsarbetet så långt som möjligt på talkokraft.

Det finns för närvarande en pågående önskan om en hundbadplats. En diskussion pågår med Gustavs kommun. Hundparkens aktiviteter ger upphov till nya idéer hela tiden, som förening har vi möjlighet att uppfylla medlemmarnas önskemål.

Tips till andra föreningar: Ordentlig planering i förväg är A och O! Medlemmarna i föreningen samlade information om hundparker i andra kommuner och lärde sig mera om konstruktionsmetoder, staketmaterial och kostnader. Det är bra att ha kunskap från många olika kompetensområden, då kan styrelsemedlemmarna komplettera varandra samt god kontakt med kommunen. Föreningen fick tillfällig finansiering från kommunen med nollränta samt av några privata finansörer som tillsammans donerade ett betydande belopp till projektet. Det lönar sig även att kontakta lokala företag.

